

Posudek:

ČADEK, Štěpán: *Působnost Sekretariátu pro věci církevní ve vybraných církevních úsecích v regionech ČSR v době normalizace*. Diplomová práce. FF UK, Praha 2008, 365 (včetně příloh).

Předkládaná diplomová práce je v jistém smyslu nestandardní a to nejen svým rozsahem. A to v dobrém i horším. Z technického hlediska v zásadě splňuje všechny požadavky kladené na tento druh práce, v mnohém je i překonává – rozsah příloh, seznam zkratk s rozsáhlými vysvětlivkami, větší množství tabulek, velmi podrobný rozbor pramenů a literatury. Práce je přehledně členěna a pečlivě upravena. Než tedy přejdu k některým souhlasným i nesouhlasným postřehům, konstatuji, že ji doporučuji k obhajobě.

Štěpán Čadek si vybral téma, který stálo v podstatě na okraji dosavadních výzkumů, soustředěných vesměs na vrchol pyramidy dohledu nad církvemi a psaných často také s jistou mírou nekritičnosti k tomu co vrcholové prameny konstatují. Je tedy jen dobře, že tato práce jde opačným směrem, k „základně“ církevní politiky komunistického režimu, kde lze snadno ukázat, jak se obecné materiály projednávané v mocenském centru dostávají někdy do rozporu s poznatky nejnižších článků dozorového aparátu. Považuji tento autorem umožněný vhled do dění za jeden z největších kladů práce. Stejně tak oceňuji pečlivost archivního výzkumu, nezpochybitelné hodiny poctivé heuristiky a také velmi dobrou znalost literatury k tématu. Jsem přesvědčen, že (i s ohledem na tabulkovou část a přílohy) z diplomové práce může čerpat množství zajímavých údajů i řada dalších historiků. Přesto se však nelze vyhnout. Několika velmi vážným výhradám, zčásti subjektivním, zčásti však z hlediska historikova řemesla objektivních.

Na prvním místě nepochybně stojí otázka, o jaký jde druh práce. Odhlédneme-li od úvodních kapitol, závěru a částečně kapitoly X., ocitá se každý oponent před otázkou, co by mohl oponovat. Jádro práce totiž vesměs tvoří parafráze získaných dokumentů, aniž by autor (často podléhající jejich dikci – kolísání přítomného a minulého času, používání zkratky s. atp) usiloval o vážnější analýzu probíraného, případně se taková snaha projeví spíše v poznámce. Z hlediska oponenta chybí možnost zabývat se autorovou interpretací a s předloženým dokumentem může polemizovat či souhlasit jen těžko. Další spíše technická potíž textu tkví v poznámkovém aparátu, kde si autor spíše nerozmyšleně zjednodušil citování a jednou citovaný archivní karton již v další poznámce ze stejného zdroje (byť jde o jiný dokument) neuvádí. Čtenář je tak v případě zájmu o zdroj nucen listovat textem zpět, až k první citaci, což je minimálně neobvyklé. Z hlediska čtenáře je také text „zaplevení“

neúměrným množstvím zkratk, které sice autor pečlivě vysvětluje, bylo by však asi lépe s nimi šetřit. Osobně bych doporučil i mírnou úpravu stylu psaní, neboť Štěpán Čadek někdy odlehčuje text osobními vsuvkami či drobnými „žerty“ a „ironiemi“, což nemusí každý čtenář vítat.

Shrnu-li, pociťuji nad prací určité rozpaky, ale nemůžu nevidět sumu znalostí, které autor získal, odvahu pokusit se v úvodní části a v závěru o dílčí interpretace. Osobně soudím, že méně by bylo více – omezit rozsah použitých a citovaných dokumentů a soustředit se na vlastní analýzu poznaného, nicméně práce šla touto cestou. Práci doporučuji k obhajobě.

Jaroslav Cuhra Ph.D.

